

ZÁKLADNÍ TYPY USNÍ

Anilinové usně – jsou to nejatraktivnější a přírodní usně, které jsou vysoce ceněny pro jejich charakteristicky měkký omak a příjemný povrch. Jsou to nejdražší usně, protože pro jejich výrobu je použitelný pouze nejlepší výběr ze surových kůží, cca jenom 5% z celkového objemu suroviny. Anilinové usně jsou přístupnější k absorpci vlhkosti díky jejich přirozené pórovitosti. Tento typ vzniká pouhým probarvením usně ponořením do lázně s vodou ředitelnou transparentní anilinovou barvou. U tohoto druhu usní není vůbec použita pigmentová krycí vrstva a na líci usně zůstává zachován její přírodní vzhled se všemi jeho charakteristickými znaky. Na tyto usně se nanášejí ochranné úpravy povrchu jen velice omezeně nebo vůbec. Nejběžnějším způsobem ošetření povrchu je nanášení dokončovacího přípravku na bázi vosku, který dodává usním krátkodobou odpudivost proti vodě. Jelikož povrch usně nezakrývá žádná speciální úprava, useň dýchá snadněji a poskytuje nejvyšší sedací komfort. Na druhou stranu tyto usně vyžadují zvýšenou péči a pravidelnou údržbu.

Je třeba zdůraznit, že se jedná o přírodní materiál, a proto je třeba do jisté míry akceptovat jejich nestejnoměrnost v ploše i ve struktuře v závislosti na druhu suroviny, tvaru usně a kvality líce. Některé drobné defekty, zejména ty, které vznikly za života zvířete, jako jsou jizvy, škrábance, stopy po bodnutí hmyzem apod. jsou vadami dovolenými. Přítomnost osobitých znamení, která vyprávějí životní příběh zvířete, dokazuje, že kůže jsou pravé a mají velkou cenu.

Zvláštní kategorií jsou tzv. nubuky, což jsou usně vyráběné stejným postupem jako anilinové, ale v konečné fázi dochází k úpravě líčové strany broušením k vytvoření sametově hladkého povrchu. Toto broušení navíc zlepšuje schopnost pohlcování či propouštění vlhkosti. Nevýhodou je naopak vyšší náročnost na pravidelnou údržbu. Tyto usně jsou rovněž citlivější na změny barevného odstínu vlivem světelného záření. Jejich povrch rovněž časem dostává přirozenou patinu a na exponovaných místech přechází až do matného lesku.

Semianilinové usně – usně probarvované podobně jako anilinové ponořením do lázně s anilinovou barvou, ale navíc dokončované malým množstvím pigmentu, který ovšem zásadně nenarušuje jejich přírodní vzhled. Jedná se o tzv. polotransparentní povrchovou úpravu, která usni dává poněkud stejnoměrnější vzhled. Tyto usně nabízejí kombinaci měkkosti a příjemného omaku, jako u anilinových usní, s výhodami vyšší ochrany líce díky nanášené povrchové úpravě. Ve srovnání s anilinovými usněmi vykazují semianilinové rovněž větší světlostálost, ovšem jako jakékoliv jiné usně by neměly být vystavovány intenzivnímu slunečnímu a tepelnému záření. Díky charakteru jejich úpravy si tyto usně zachovávají do určité míry i schopnost absorbovat vlhkost, ale je to samozřejmě v menším rozsahu než je tomu u anilinových usní. Pro tento typ usní je použitelné asi 15 % suroviny.

Pigmentované usně – jsou dokončované aplikací pigmentové barvy (nejčastěji na bázi polyuretanu) na její povrch v určité tloušťce, která má krycí účinek a prakticky unifikuje charakter povrchu usní. Povrchová úprava nanesená na líc usně musí být kompaktní s dobrou krycí schopností. Líc je pro odstranění větších vad a lepší zakotvení stříku úpravy lehce broušený a ve většině případů i tlačný (desénová úprava). Pigmentová barva a dokončovací úprava nanášená na povrch usně ovlivňují měkkost a omak, větší nánosy nepříznivě ovlivňují tyto vlastnosti. Naopak ale tato úprava povrchu zvyšuje odolnost usně proti ušpinění. Pigmentové usně jsou nejpoužívanější a pro většinu zákazníků i nejpraktičtější, jelikož jejich údržba je ze všech základních typů nejsnadnější. Rovněž vykazují nejvyšší odolnost proti změnám barevného odstínu vlivem světelného záření nebo proti stírání povrchové úpravy. Naproti tomu schopnost propouštět vlhkost je u tohoto typu usní velmi omezená. Výhodou pigmentovaných usní je jejich vysoká odolnost a snadné ošetřování. To nabízí velice široké použití tohoto typu pro prakticky všechny druhy nábytku, ale naopak poskytují podstatně nižší komfort než usně anilinové nebo semianilinové. Pro tento typ usní je použitelné až 80 % suroviny.

Závěrem je nutno zdůraznit, že životnost usně je dána zejména kvalitou a vlastnostmi povrchové úpravy. Avšak i kvalitní povrchová úprava časem stárne a nelze počítat s její neomezenou životností. Lze ji ovšem maximálně prodloužit pravidelným ošetřováním v souladu s doporučeními výrobce. Obvyklá údržba spočívá v pravidelném otírání povrchu měkkou utěrkou, která může být lehce navlhčena. Před použitím však musí být dobře zbavena veškeré přebytečné vody, jelikož useň nesmí v žádném případě zcela provlhnout. Dále by měla být useň rovněž pravidelně ošetřována speciálními čisticími přípravky dodávanými výrobcem nebo přípravky, které jsou pro tyto účely prokazatelně doporučeny. Při ošetřování nesmí v žádném případě dojít ke styku usně s organickými rozpouštědly včetně alkoholu. Doporučuje se rovněž způsob čištění nejdříve vyzkoušet na místě, které není na nábytku zjevně viditelné, např. na bočních dílech zevnitř nábytku.